

Gemeente Helmond
T.a.v. het College van B&W
Postbus 950
5700 AZ Helmond

Betreft: verzoek tot mogelijk maken Ondernemersfonds Helmond

Helmond, 18 september 2012

Geacht college,

Het wordt voor het ondernemersklimaat steeds belangrijker dat het lokale ondernemerschap goed georganiseerd is. Bedrijven staan in toenemende mate voor de opgave om een gezamenlijke verantwoordelijkheid te dragen voor een veilige, schone en goed onderhouden omgeving, voor mobiliteit en bereikbaarheid, voor goede promotie, voor een goed acquisitieklimaat, voor goede relaties met het onderwijs en voor talloze andere zaken. De bestaande netwerken van ondernemers zijn waardevol, maar bieden onvoldoende instrumentarium om deze verantwoordelijkheden te dragen. Ze zijn te vrijblijvend en missen structurele financiering.

In deze brief willen we u daarom vragen om een Ondernemersfonds Helmond mogelijk te maken, waarbij alle ondernemers (profit en non-profit) meedoen. Het doel is activiteiten te borgen en te ontplooien die het ondernemersklimaat verder versterken, de samenwerking tussen bedrijven en tussen bedrijven en non-profitorganisaties vergroot en bijdraagt aan een sterkere economische profilering van Helmond. Het ondernemersfonds zorgt voor een nieuwe basis voor de lokale collectieve activiteiten van ondernemers, voor versterking van het organiserend vermogen en daarmee voor een steviger private bijdrage aan het ondernemersklimaat in Helmond.

We achten dat nodig omdat:

- het aantal *free riders* toeneemt (ondernemers en instellingen die niet meebetalen aan collectieve arrangementen, maar er wel van meeprofiteren)
- bestedingspatronen van consumenten verschuiven (internet, beleving) en dat meer inspanningen van winkelgebieden vergt
- er meer concurrentie tussen steden en regio's komt op 'zachte' vestigingsvoorwaarden als veiligheid, een inspirerende bedrijfsomgeving en organiserend vermogen
- steeds nadrukkelijker vragen aan het bedrijfsleven mede verantwoordelijkheid te nemen voor hun omgeving (niet alleen fysiek, maar bijvoorbeeld ook onderwijs-arbeidsmarkt).

Helmond is altijd voorloper geweest op het gebied van collectieve ondernemersorganisatie, zoals met het centrummanagement. We willen nu ook buiten het centrum de organisatie verder ontwikkelen, gericht op bijvoorbeeld:

- de doorontwikkeling van het parkmanagement op de bedrijventerreinen
- versterking van de wijk economie en de buurt- en wijkwinkelcentra
- samenwerking tussen commerciële ondernemers en non-profit ondernemers (zorg, onderwijs, cultuur en sport).

Een Ondernemersfonds Helmond?

In Helmond is daarom het afgelopen half jaar gediscussieerd over de komst van een ondernemersfonds. Een ondernemersfonds wordt gevoed met een opslag op de OZB voor niet-woningen. Via een systeem van trekkingsrechten komt het geld weer terug bij de gebieden of sectoren die het hebben opgebracht. Die gebieden zijn vervolgens volledig vrij in het kiezen van hun eigen bestedingen, mits de besluiten maar democratisch en transparant genomen worden. De voorkeur gaat uit naar het uitoefenen van trekkingsrecht door een vereniging van ondernemers, waarbij iedereen die OZB voor niet-woningen betaalt, als ondernemer geldt. Ook de eigenaren van het vastgoed en ook de *not for profit* (onderwijs, zorg, sport).

Het mes snijdt aan twee kanten: enerzijds is er dan geld voor de behartiging van collectieve belangen, anderzijds is er een prikkel om een goede organisatie op te bouwen. Deze constructie is voor het eerst in Leiden in 2005 opgezet en wordt inmiddels in een reeks gemeenten gevolgd.

Het georganiseerde bedrijfsleven, te weten SBH (Stichting Bedrijventerreinen Helmond), FOH (Federatie van Organisaties van de detailhandel, het ambacht en de dienstverlening Helmond), Centrummanagement en Kamer van Koophandel Brabant, en de gemeente hebben begin 2012 opdracht gegeven tot een haalbaarheidsonderzoek naar de invoering van het Ondernemersfonds op basis van een bijdrage via de OZB. In de Raadscommissie MOE is op 16 mei 2012 een nadere toelichting gegeven op de ideeën achter het Ondernemersfonds en het draagvlakonderzoek.

Het draagvlakonderzoek bestond uit veel gesprekken met ondernemersverenigingen en individuele bedrijven, eigenaren en non-profit instellingen. De initiatiefnemende verenigingen (SBH, FOH en Centrummanagement) hebben in hun ledencommunicatie veel aandacht besteed aan het fonds. Communicatie met heel ondernemend Helmond is verlopen via twee uitgebreide berichten in De Loop en er is een inloopavond belegd op 19 juni. In het draagvlakrapport (een bijlage bij deze brief) vindt u een nadere toelichting op de draagvlaktoetsing en de werking van het Ondernemersfonds. We nemen in deze brief het draagvlak in het kort door.

Conclusie haalbaarheidsonderzoek

De conclusie van een half jaar informatie verspreiden en discussiëren met en in verenigingen, ondernemersnetwerken en individuele bedrijven en instellingen luidt dat de komst van een ondernemersfonds op OZB-basis in ondernemend Helmond voldoende positief ontvangen is om een driejarig experiment te starten.

Bedrijventerreinen: SBH

De initiatiefnemers SBH, FOH en Centrummanagement zijn uiteraard groot voorstander van de

komst van het fonds en hebben brede steun in hun achterban (inclusief alle lidverenigingen).

De SBH - de koepel van de verenigingen op Groot Schooten (CBGS), BZOB en Hoogeind (HOK) - heeft voor de bedrijventerreinen een duidelijke ambitie met het fonds: parkmanagement in de brede zin van het woord. Dan gaat het om de fysieke staat van de terreinen (herstructurering en revitalisering), veiligheid, het verbeteren van het contact tussen de ondernemers, bewegwijzering, energiebeleid, bereikbaarheid (met name fiets en ov) en gemeenschappelijke belangenbehartiging.

Wijken: FOH

De FOH is in eerste instantie uitgegaan van de inzet van het fonds voor het wijkwinkelmanagement. Maar wijkeconomie is meer dan wijkwinkelcentra alleen. De FOH wil zich daarom veel breder inzetten dan alleen voor de wijkwinkeliers. De FOH wordt dan een organisatie die zich inspannt voor de hele breedte van de wijkeconomie, inclusief zorg, onderwijs, kantoorwerkgelegenheid en verspreide werkgelegenheid in de wijken. Eén en ander is natuurlijk in overleg met de ondernemers en instellingen zelf. Het gaat er niet om dat er een nieuwe, grote organisatie wordt opgetuigd (de autonomie van de winkeliersverenigingen staat uiteraard niet ter discussie), maar dat er een partij is die een effectieve inzet van het Ondernemersfonds in de wijken faciliteert en stimuleert. We zien dat als een kans om de wijkeconomie en het vestigingsklimaat in de wijken ook echt te versterken.

Winkelgebieden

Het Centrummanagement ziet in het Ondernemersfonds kansen voor verdere versterking, vanwege verbreding van de grondslag (de eigenaren betalen in de huidige reclamebelasting immers niet mee). Voorwaarde voor steun van het Centrummanagement was dat het OZB-fonds niet mag betekenen dat de ondernemers in het centrum er per saldo een extra heffing bij krijgen. Eén en ander zal op gebiedsniveau budgetneutraal moeten plaatsvinden. In het organisatieplan (bijlage) vindt u daarvoor een voorstel. In het kort komt het er op neer dat de tarieven van de reclamebelasting volgens dit voorstel gereduceerd worden met hetzelfde bedrag als de extra bijdrage die het Ondernemersfonds aan de gebruikers van niet-woningen in het centrum vraagt. Hetzelfde geldt voor de Engelseweg.

De winkeliersvereniging (Belangenvereniging Passage) en eigenaar van de Elzaspassage constateren dat de komst van een ondernemersfonds voor de Elzaspassage niet direct nodig is, maar begrijpt de wens van andere ondernemersverenigingen om tot een fonds te komen. Ze heeft besloten geen bezwaren op te werpen tegen de komst van het fonds, mits er sprake is van eigen trekkingsrecht voor de Elzaspassage.¹

Gebiedsoverstijgende verenigingen: BZW en VICH

De BZW en VICH hebben als gezamenlijk standpunt dat ze de komst van het ondernemersfonds steunen, onder drie voorwaarden. De eerste voorwaarde is de mogelijkheid voor restitutie van de extra OZB-bijdrage wanneer die per afzonderlijk WOZ-object een bepaald bedrag overschrijdt. Dit om te voorkomen dat bepaalde grote

¹ Zie voor een nadere weergave van het standpunt van de Elzaspassage het draagvlakrapport.

bedrijven onevenredig veel bijdragen aan de fonds. De stuurgroep wil in die wens meegaan. BZW en VICH maken daarover met SBH (als trekkingsgerechtigde voor de bedrijventerreinen) nadere afspraken. De tweede voorwaarde is het voorkomen van te veel bestuurlijke drukte in de vertegenwoordiging van ondernemend Helmond. Het BZW en VICH krijgen daarom een kwaliteitszetel aangeboden in het bestuur van de Stichting Ondernemersfonds Helmond. De derde voorwaarde is medezeggenschap over het al dan niet vervolg van het fonds na de experimenteerperiode van drie jaar. Het bestuur - met daarin BZW en VICH - zal de evaluatie van het Ondernemersfonds Helmond ter hand nemen en aan de hand van de evaluatie een advies aan college en raad zal geven over het vervolg van het fonds. Het bestuur geeft alleen een positief advies wanneer ze unaniem van mening is dat het fonds gecontinueerd moet worden.

Non-profit organisaties

Vanuit de non-profit organisaties hebben we het Elkerliek Ziekenhuis (tevens de grootste OZB-betaler van Helmond), ROC ter AA en Kunstkwartier betrokken bij het draagvlakproces. Ze zien alle drie kansen in de komst van het fonds en willen een actieve rol spelen als het fonds er komt.

Agrarische sector

ZLTO Helmond-Mierlo reageert in eerste instantie niet afwijzend op het fonds, maar beraadt zich nog op de mogelijkheden actief vanuit ZLTO Helmond-Mierlo te participeren in de organisatie van het fonds. Gezamenlijk met FOH zijn er mogelijkheden om dit op een praktische manier in te vullen. Een bestuurlijk standpunt van ZLTO Helmond-Mierlo volgt eind oktober.

Vervolg: de politiek aan zet

De gemeenteraad heeft de bevoegdheid tot het vaststellen van de belastingtarieven. Het voorstel daartoe wordt door het College van B en W aan de raad voorgelegd.

We vragen via die route de gemeenteraad van Helmond om:

1. in te stemmen met een verhoging van de geprognosticeerde opbrengst van de OZB voor niet-woningen met € 30 per € 100.000 WOZ-waarde voor 2013, volgens de gebruikelijke verdeelsleutel eigenaar/ gebruiker
2. de verhoging van 2013, uitgedrukt als percentage van de opbrengst, voor 2013, 2014 en 2015 vast te stellen als het subsidiebedrag voor de Stichting Ondernemersfonds Helmond
3. in te stemmen met de uitgangspunten (zoals opgenomen in de bijlage) als basis voor de gespreksrelatie met het College
4. in te stemmen met een subsidie aan de Stichting Ondernemersfonds Helmond ter hoogte van de onder 1 bedoelde OZB-opbrengst
5. als nadere voorwaarde aan deze subsidie te verbinden het opleveren van een evaluatie onder verenigingen en stakeholders ruim voor het einde van de experimenteerperiode van drie jaar.

De agenda van de Stuurgroep Ondernemersfonds Helmond ziet er vervolgens als volgt uit:

- gesprekspartner zijn van Gemeenteraad en College van de Gemeente Helmond vanaf heden tot aan de formele oprichting van de Stichting Ondernemersfonds Helmond

- gesprekspartner zijn voor alle ondernemers en verenigingen die in deze overgangperiode hun positie ten opzichte van het nieuwe fonds willen bepalen
- samenstellen van een oprichtingsbestuur
- opstellen van een werkplan en de statuten van de Stichting Ondernemersfonds Helmond.

We hebben veel vertrouwen in de mogelijkheden van een Ondernemersfonds Helmond. We kijken dan ook met vertrouwen uit naar uw besluitvorming.

Met vriendelijke groet, namens de Stuurgroep Ondernemersfonds Helmond

Wim Kuypers

Stuurgroep Ondernemersfonds Helmond

Wim Kuypers, voorzitter Stichting Bedrijventerreinen Helmond

Ad Klaasen, voorzitter FOH/ Wijkwinkelmanagement Helmond

Rolf van Gemert, voorzitter Winkelboulevard Engelseweg

Daan Vlucht, voorzitter Centrummanagement Helmond

Frans van Dijk, hoofd facilitair bedrijf Elkerliek Ziekenhuis

Esther Hartzema, directeur Kunstkwartier

Paul Sijbers, directeur organisatie en bedrijfsvoering ROC ter AA